

Czterdzieści pięć kartonów z bergmanianami

JAN GÖRANSSON

Ingmar Bergman ofiarowuje swoje wszystkie scenariusze, notatki, synopsis, szkice, fotografie i filmowe dokumentacje realizacji filmów Szwedzkiemu Instytutowi Filmowemu oraz ostatnio założonej Fundacji Ingmara Bergmana.

Jego cała twórczość artystyczna, która obejmuje przeszło półwiecze, zawiera nie tylko filmy fabularne i przedstawienia teatralne, ale także teatr telewizji, kino dokumentalne, literaturę i słuchowiska radiowe. Po długich naradach z Bergmanem powierzono Szwedzkiemu Instytutowi Filmowemu nadzwyczajną misję przejęcia tego unikatowego archiwum i opiekę nad nim.

W konkretnym wymiarze dar ten składa się z 45 kartonów zawierających między innymi listy, oryginalne scenariusze filmowe i teatralne, nowele, dzienniki i fotografie, które w marcu przetransportowano z Fårö do Filmhuset w Sztokholmie. W jego skład wchodzi również dokumentacja, którą Bergman zgromadził w ciągu 40 lat pracy i zachował w swoim gabinecie w Królewskim Teatrze Dramatycznym. W zbiorze tym znajduje się również osiemnaście filmów dokumentujących realizację jego filmów, m.in. *Siódmej pieczęci*, *Tam, gdzie rosną poziomki* i *Scen z życia małżeńskiego*. Bergman wyraził chęć zmontowania i skomentowania tego materiału.

Szwedzki Instytut Filmowy podjął – wspólnie z Królewskim Teatrem Dramatycznym, Szwedzką Telewizją i AB Svensk Filmindustri – inicjatywę założenia Fundacji Ingmara Bergmana. W skład zarządu tej fundacji wejdą dwie córki Bergmana – Linn Ullmann i Eva Bergman. Fundacja zamierza zawrzeć umowę z Uniwersytetem w Sztokholmie, Szwedzkim Muzeum Teatralnym, Biblioteką Królewską i wydawnictwem Norstedts, a także z innymi instytucjami, które sprawują pieczę nad dokumentami związanymi z twórczością i życiem Ingmara Bergmana.

Celem tego przedsięwzięcia jest wszechstronna opieka, przechowywanie i propagowanie wiedzy o Ingmarze Bergmanie i jego całej twórczości artystycznej. Fundacja zamierza również pobudzać zainteresowanie historią szwedzkiego kina oraz filmową i narodową kulturą Szwecji.

W bibliotece Szwedzkiego Instytutu Filmowego zostanie urządzone archiwum z czytelnią i biblioteką. Fundacja uważa za sprawę nie cierpiącą zwłoki stworzenie Bergmanowskiej bazy danych, która będzie zawierała wszelkie dostępne bergmaniana. Archiwum to będzie przeznaczone przede wszystkim dla badaczy o różnych specjalnościach ze Szwecji i z zagranicy, ale długofalową ambicją organizatorów jest stworzenie powszechnego dostępu do tych zbiorów.

Tam, gdzie rosną poziomki, reż. I. Bergman (1958)

Maaret Koskinen, docent w Instytucie Filmoznawstwa Uniwersytetu w Sztokholmie i krytyk filmowy „Dagens Nyheter”, była pierwszą osobą, która uzyskała zaufanie i dostęp do zbiorów na Fårö. Już jesienią wyda ona pierwszą książkę opartą na tych unikatowych dokumentach.

Åse Klevender, Dyrektor Naczelny Szwedzkiego Instytutu Filmowego, mówi: *Nikt w takim stopniu jak Ingmar Bergman nie przyczynił się – dzięki swojej ogromnej wiedzy filmowej i zaangażowaniu – do zachowania szwedzkiego dziedzictwa filmowego. Wraz ze zbiorem Bergmana na czele otrzymujemy obecnie możliwość wydobywania na światło dzienne całej chlubnej historii szwedzkiego kina. Oczywiście nawiążemy współpracę z podobnymi fundacjami na świecie, na przykład z Fundacją Felliniego czy Fundacją Kurosawy.*

Sztokholm, 10 czerwca 2002

JAN GÖRANSSON

Tłum. i przekazał do druku T. S.